

Theory of Literature - course description

General information	
Course name	Theory of Literature
Course ID	09.2-WH-FiPID-TEO-2/10-W-S14_pNadGenVO40F
Faculty	Faculty of Humanities
Field of study	Polish Philology
Education profile	academic
Level of studies	Second-cycle studies leading to MS degree
Beginning semester	winter term 2022/2023

Course information	
Semester	2
ECTS credits to win	10
Course type	obligatory
Teaching language	polish
Author of syllabus	- prof. zw. dr hab. Małgorzata Mikołajczak - dr hab. Dorota Kulczycka, prof. UZ

Classes forms					
The class form	Hours per semester (full-time)	Hours per week (full-time)	Hours per semester (part-time)	Hours per week (part-time)	Form of assignment
Lecture	15	1	-	-	Exam
Class	30	2	-	-	Credit

Aim of the course

- zapoznanie studentów z najważniejszymi poglądami i koncepcjami teoretycznoliterackimi od starożytności do początków XXI wieku;
- zaznajomienie z procedurami i metodami badawczymi wypracowanymi na gruncie omawianych koncepcji teoretycznoliterackich;
- ukształtowanie umiejętności myślenia teoretycznego oraz umiejętności posługiwania się terminologią teoretycznoliteracką;
- wyrobienie praktycznej umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznoliterackiej w badaniach literackich;
- inspiracja do podjęcia badań teoretycznoliterackich w obrębie przygotowywanej pracy magisterskiej.

Prerequisites

Znajomość poetyki i podstawowych zagadnień z zakresu nauki o literaturze.

Scope

Wykłady:

1. Semiotyka/semiologia strukturalna.
2. Oblicza hermeneutyki: dawna, nowoczesna, ponowoczesna, radykalna.
3. Główni przedstawiciele myśli poststrukturalistycznej i ich poglądy.
4. Dekonstrukcjonizm Jacques’a Derridy i dekonstrukcjonizm amerykański.
5. Psychoanaliza: Freud, Jung, Lacan.
6. Krytyka feministyczna i genderowa.
7. Krytyka etyczna
8. Pragmatyzm i neopragmatyzm.
9. Historyzm i nowy historyzm.
10. Badania kulturowe.
11. Antropologia literatury/antropologia literacka.
12. Zwrot przestrzenny, geopoetyka.
13. Krytyka postkolonialna, badania postzależnościowe.
14. Nowy regionalizm.
15. Nowa humanistyka.

Ćwiczenia:

1. Strukturalizm (I faza rozwoju).
2. Strukturalizm (II faza rozwoju).
3. Hermeneutyka, cz. 1.
4. Hermeneutyka, cz. 2.
5. Psychoanaliza.
6. Poststrukturalizm.
7. Dekonstrukcja i dekonstrukcjonizm, postkolonializm - teoria.
8. Dekonstrukcjonizm, postkolonializm, neomarksizm i feminizm - zastosowanie teorii.
9. Intertekstualność.

10. Postmodernizm.
11. Posthumanizm a transhumanizm.
12. *Animal studies*.
13. Historyzm.

Teaching methods

Wykład

wykład (problemowy; analityczny, syntetyczny, konwersatoryjny); prezentacja wizualna i audiowizualna

Ćwiczenia

rozmowa nauczająca, dyskusja, referat, praca z tekstem źródłowym

Learning outcomes and methods of theirs verification

Outcome description	Outcome symbols	Methods of verification	The class form
Student ma wiedzę na temat rozwoju teorii literatury od starożytności do początków XXI wieku; zna historyczne i współczesne poglądy na temat literatury, koncepcje teoretycznoliterackie i szkoły badawcze.	• KFP2_W06 • KFP2_W10	• a research paper • activity during the classes • an evaluation test • an exam - oral, descriptive, test and other • an ongoing monitoring during classes	• Lecture • Class
Student zna procedury, narzędzia i metody badawcze ukształtowane w ramach szkół i koncepcji teoretycznoliterackich powstających od starożytności do początków XXI wieku.	• KFP2_W05	• a discussion • activity during the classes • an observation and evaluation of activities during the classes • an oral response	• Class
Student posługuje się terminologią teoretycznoliteracką, potrafi stosować w praktyce wybrane koncepcje i metodologie z zakresu literaturoznawstwa.	• KFP2_U04 • KFP2_U05	• a research paper • an evaluation test • an exam - oral, descriptive, test and other • an observation and evaluation of activities during the classes • an observation and evaluation of the student's practical skills • an ongoing monitoring during classes	• Lecture • Class
Student jest świadomy różnych sposobów opisu i analizy zagadnień literaturoznawczych ze względu na przyjęte metodologie; jest otwarty na różne powstające współcześnie w tej dziedzinie koncepcje.	• KFP2_K02	• a research paper • an evaluation test • an exam - oral, descriptive, test and other • an observation and evaluation of activities during the classes • an ongoing monitoring during classes	• Class

Assignment conditions

Wykłady: egzamin.

Ćwiczenia: aktywny udział w zajęciach, potwierdzający znajomość zadanych lektur, wykonywanie ustnych i pisemnych prac domowych i kontrolnych, kolokwia (dwa w semestrze), referaty.

Recommended reading

Baudrillard J., *Precesja symulaków*, [w:] *Postmodernizm. Antologia przekładów*, red. R. Nycz, Kraków 1996.

Bakke M., *Studia nad zwierzętami: od aktywizmu do akademii i z powrotem?*, „Teksty Drugie” 2011, nr 3, s. 188–199.

Barthes R., *S/Z*, [w:] A. Burzyńska, M. P. Markowski, *Teorie literatury XX wieku. Antologia*, Kraków 2006, s. 360-374.

Burzyńska A., Markowski M.P., *Teorie literatury XX wieku. Podręcznik*, Kraków 2006, s. 45-73; 173-192; 197-228, 279-301; 305-351; 359-383; 497-515; 549-560.

Bronk A. SVD, *Krajobraz postmodernistyczny*, „Ethos” 1996, nr 1-2 (33-34), s. 79-100.

Czapliński P., *Literatura i życie. Perspektywy biopoetyki*, [w:] *Teoria-literatura-życie. Praktykowanie teorii w humanistyce współczesnej*, tom 1, pod red. A. Legeżyńskiej i R. Nycza, Warszawa 2012, s. 63-93.

Czaplejewicz E., *Myślenie dialogowe Michała Bachtina*, [w:] *Literatura. Teoria. Metodologia*, pod red. Danuty Ulickiej, s. 143-167.

Freud Z., *Objaśnianie marzeń sennych*, [w:] Anna Burzyńska, Michał Paweł Markowski, *Teorie literatury XX wieku. Antologia*, Kraków 2006, s. 5-29.

Gadamer H.G., *Człowiek i język*, „Teksty” 1976, nr 6 (30), s. 9-21 (lub inne wydanie artykułu).

Głowiński M., *O intertekstualności*, Pamiętnik Literacki 1986, z. 77/4, s. 75-100.

Greenblatt S.J., *Rezonans i zachwyt*, [w:] A. Burzyńska, M.P. Markowski, *Teorie literatury XX wieku. Antologia*, s. 572-593.

Heck D., *Wokół Nowego Historyzmu*, „Pamiętnik Literacki” LXXVIII, 1997, z. 2, s. 97-111.

Heise U.K., *Zwrot postludzki. Nowa narracja o gatunkach we współczesnej literaturze amerykańskiej*, [w:] *Teoria-literatura-życie. Praktykowanie teorii w humanistyce współczesnej*, tom 1 (j.w.). s. 203-224.

Iser W., *Czym jest antropologia literatury? Różnica między fikcjami odkrywającymi i wyjaśniającymi*, przeł. A. Kowalczyk-Pawlik, „Teksty Drugie” 2006, nr 5.

Irigaray L., *I jedna nie ruszy bez drugiej*, przeł. A. Araszkiewicz, „Teksty Drugie” 2000, nr 6.

Jakobson R., *Poetyka w świetle językoznawstwa*, [w:] A. Burzyńska, M.P. Markowski, *Teorie literatury XX wieku. Antologia*, 243-253.

Kasperski E., *Hermeneutyka. Teoria interpretacji*, [w:] *Literatura. Teoria. Metodologia*, pod red. Danuty Ulickiej, Warszawa 1998, s. 113-142.

Kulczycka D., *Schematy fabularne w filmach Nighta M. Shyamalana. Mit-bajka – komiks*, w: *Literatura a film*, red. naukowa D. Kulczycka, M. Hernik-Młodzianowska, „Scripta Humana” t. 6, Zielona Góra 2016, s. 171-189.

Kultura po przejściach, osoby z przeszłością. Polski dyskurs postzależnościowy, t. 1. *Konteksty i perspektywy badawcze*, red. R. Nycz, Kraków 2011.

Lacan J., *Tuché i automaton*, [w:] A. Burzyńska, M. P. Markowski, *Teorie literatury XX wieku. Antologia*, Kraków 2006, s. 30-41.

Łebkowska A., *Między antropologią literatury i antropologią literacką*, „Teksty Drugie” 2007, nr 6.

Markiewicz H., *Odmiany intertekstualności*, „Ruch Literacki” 1988, zeszyt 4-5 (169-170), s. 245-261.

Mitosek Z., *Teorie badań literackich. Przegląd historyczny*, Warszawa 1983, s. 211-236.

Nussbaum M., *Czytać, aby żyć*, przeł. A. Bielik-Robson, „Teksty Drugie” 2002, nr 1-2, s. 7-24.

Propp W., *Morfologia bajki*, przeł. S. Balbus, „Pamiętnik Literacki”, 59/4, 1968, s. 203-242.

Ricoeur P., *Symbol daje do myślenia*, [w:] tegoż, *Egzystencja i hermeneutyka. Rozprawy o metodzie*, Warszawa 1975, s. 7-24.

Rybicka E. *Geopoetyka. Przestrzeń i miejsce we współczesnych teoriach i praktykach literackich*, Kraków 2014, s.15-122; 325-364.

Skórczewski D., *Interpretacja postkolonialna: etyka nauki, nauka etyki*, [w:] *Filozofia i etyka interpretacji*, red. A. F. Kola, A. Szahaj, Kraków 2007, s. 305-316.

Spivak G. Ch., *Krytyka postkolonialnego rozumu*, fragment, [w:] A. Burzyńska, M.P. Markowski, *Teorie literatury XX wieku. Antologia*, Kraków 2006, s. 650-673.

Szahaj A., *Co to jest postmodernizm?*, „Ethos” 1996, nr 1-2 (33-34), s. 63-78.

Weil K., *„Zwrot ku zwierzętom. Sprawozdanie”*, tłum. Piotr Sadzik, przejrzała przekład Anna Barcz, [w:] A. Barcz, M. Dąbrowska (red.), *Zwierzęta, gender i kultura, Perspektywa ekologiczna, etyczna i krytyczna*, Lublin 2014, E-Naukowiec, s. 15-35.

Further reading

Bloom H., *Lęk przed wpływem*, przeł. Agata Bielik-Robson i Marcin Szuster, Kraków 2002, s. 49-59.

Bolecki W., *Wstęp. Myśli różne o postkolonializmie. Wstęp do tekstów nienapisanych*, „Teksty Drugie” 2007 nr 4, s. 6-14.

Booth W., *Dlaczego krytyka etyczna nie może być łatwa?* przeł. J. Czernik, "Wielogłos" 2009, nr 1, s. 137-150.

Cixous H., *Śmiech Meduzy*, przeł. A. Nasiłowska, „Teksty Drugie” 1993, nr 4-5-6, s. 147-166; [przedruk w:] *Ciało i tekst. Feminizm w literaturoznawstwie – antologia szkiców*, red. A. Nasiłowska, Warszawa 2001, s. 168-189

Derrida J., *Struktura, znak i gra w dyskursie nauk humanistycznych*, [w:] tegoż, *Pismo i różnica*, przeł. K. Kłosiński, Warszawa 2004, s. 483-504

Dybel P., *Stadium lustra*, [w:] *Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów*, oprac. A. Chałupnik i in., wstęp i red. L. Kolankiewicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005, s. 718. referat

Dybel P., *Lacan i Leśmian – dwa zwierciadła*, „Teksty Drugie” 1998, nr 1/2 (49/50), s. 19-36. referat

Genette G., *Palimpsesty. Literatura drugiego stopnia*, przeł. T. Stróżyński, A. Milewski, Gdańsk 2014, rozdz. 1-7, 80, s. 7-37, 417-424; [także w:] *Współczesna teoria badań literackich za granicą. Antologia*, red. H. Markiewicz, t. 4, cz. 2, Kraków 1992, s. 107-155; [przedruk w:] *Teoretycznoliterackie tematy...*, jak wyżej, s. 223-270.

Gosk H., *Wprowadzenie*, [w:] tejże, *Opowieści „skolonizowanego/kolonizatora”*. W kręgu studiów postzależnościowych nad literaturą polską XX i XXI wieku, Kraków 2010.

Januszkiewicz M., *W-koło hermeneutyki literackiej*, Warszawa 2007.

Jenny L., *Strategia formy*, „Pamiętnik literacki”, 1988, zeszyt 1, s. 265-295.

Kraskowska E., Legeżyńska A., *Słowa, słowa, słowa... (o intertekstualności)*, „Polonistyka” 1993, nr 8.

Kulturowa teoria literatury, red. M.P. Markowski, R. Nycz, Kraków 2006 (wybór).

Kulturowa teoria literatury 2. Poetyki, problematyki, interpretacje, red. T. Walas, R. Nycz, Kraków 2012 (wybór).

Literatura. Teoria. Metodologia; red. D. Ulicka, Warszawa 1988.

Nikodem M., *Tańczący z wilkami, biegnąca z wilkami. Próba Ricoeurowskiej analizy symbolu wilka*, [w:] *Wilki i ludzie: małe kompendium wilkologii*, D. Wężowicz-Ziółkowska, E. Wieczorkowska, K. Jaglarz, s. 271-286.

Nowy regionalizm w badaniach literackich – badawczy rekonesans i zarys perspektyw, pod red. E. Rybickiej, M. Mikołajczak, Kraków 2012 (wybrane artykuły).

Postmodernizm. Antologia przekładów, red. Ryszard Nycz, Kraków 1997.

Ricœur P., *Metafora i symbol*, [w:] tegoż, *Język, tekst, interpretacja*, Warszawa 1989, s. 123-155.

Wiśniewska W., *Posthumanizm utopią literatury? Problem (nie)obecności perspektyw posthumanistycznej i transhumanistycznej w polskich badaniach nad literaturą*, [w:] *Człowiek w relacji do zwierząt, roślin i zwierząt*, red. J. Tymieniecka-Suchanek, Katowice 2014, s. 304-324.

Zawojski P., *Posthumanizm, czyli humanizm naszych czasów*, „Kultura i Historia” nr 32/2017, s. 68-76.

Notes

Modified by prof. zw. dr hab. Małgorzata Mikołajczak (last modification: 02-05-2022 14:28)

Generated automatically from SylabUZ computer system